

4. Hamisítás-csalás és szándékos ártó cselekmények

dr. Helik Ferenc, 2016. április 6.

helikf@nebih.gov.hu

Élelmiszerhamisítás

- **def.: A hamisított termék előállítása és forgalomba hozatala tilos.**
- **célja gazdasági előnyszerzés, tudatos magatartás!**
- 1904, csecsemőtápszerek: 45%-uk hamis volt, ill. századfordulón fűszerpaprika-hamisítás
- viszonylag egyszerűen kivitelezhető, nem kell hozzá szakmai ismeret
- napjainkig viszonylag minimális lebukási eséllyel végezték
- **kábítószer után a legnagyobb haszonszerzési illegális ágazat az élelmiszerhamisítás + élelmiszer-adóelkerülés**

Tipikus esetei

- bolti, pl.: lejárat dátumban a nullát nyolcasra átírni
- átcímkezés, pl.: Tutti Kft. – kakaópor, fogyasztói reklamáció alapján!
- lejárt konzervek tetejét átfesteni és újra lenyomtatni
- baromfitermékek bőrfestése, pl.: kurkuma, sárga ételfesték
- beltartalom megváltoztatása, pl.: fagyasztott gesztenyemassza (egy része rizsliszt v. burgonyapehely; fagyasztott pulykamellfilé helyett csirkemellpép
- márka csomagolóanyagát lemásolják, alacsonyabb minőségű terméket helyeznek el helyette
- kacsamáj-libamáj csere

KÜI

- **pénzügyi és élelmiszerügyi csalások felderítése**
- **informatikusok, jogászok, rendvédelmi szervektől kollégák**
- **ország egész területén összehangolt ellenőrzések, elsőfokú hatóság** (helyben intézkedéseket és döntéseket hozhat)
- alapos információgyűjtés: internet, adatbázisok, útdíjrendszer-adatok
 - **különálló adathalmazok egyesítése** nyomán 10 ellenőrzésből 9-szer találnak visszaélést (nagyon magas visszaélési arány)
- 2012 óta 180 kamionnyi árut foglalt le, 9 milliárd Ft áfa- és adóelkerülést akadályozott meg
- KÜI-határozatok ellen másodfokú eljárás nincs, bírósághoz lehet fordulni – 36-ból 36 megnyert bírósági per!
- NAV Bevetési Igazgatóság és a megyei rendőrség biztosíthatja a kiszállásokat
- fontos az állatorvosi szemlélet!
- csak Dániában (30 fő) és Olaszországban (csendőrség, 1200 fő) van hasonló szervezet

Élelmiszerlánc-terrorizmus

- **agro-terrorizmus: növények-állatok elpusztítására irányul**
- **élelmiszer-terrorizmus: élelmiszer, élelmiszerlánc a célpont**
- **cél: megfélemlíteni a lakosságot, pánikot kelteni, már a fenyegetettségnek is hasonló hatása van!**
 - 2014 decemberében egy áruházláncot megfenyegettek, hogy a saját márkás termékeibe „valamit belekeverték” – nehéz védekezni ellene, mert minden terméket ellenőrizni nem lehet ennyi információ alapján
 - **irányulhat kormány, társadalom ellen, de lehet személyes bosszú is**

- a globalizált élelmiszerlánc nyomán **a kérdés nem helyhez kötött**, a világon bárhol elkövetve érezhetjük a hatását

Miért ne hamisítsunk?

- különböző informatikai alrendszerekben vezetett adatok egyeztetése folyamatos, akár letörölt adatok is visszaállíthatóak
- a gyártók és a forgalmazók is folyamatosan monitoroznak, fejlett a fogyasztói visszajelzések kezelése a részükről